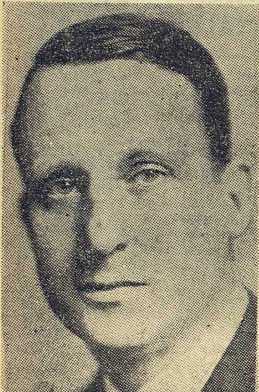

och orimlighet visar hur starkt författarnas engagemang är.

Under de senaste åren har emellertid en linje som går stick i stäv med revisionisternas framförts av flera framstående historiker. Inbördeskriget uppfattas som ofrånkomligt och som en kamp mellan skilda ideologier; författarna på denna linje — den äldre och den yngre Schlesinger, De Veto, Handlin — är alla nord-

Allan Nevins

statsmän och ser i Nordens kamp för slaveriets avskaffande en moralisk aktion. Man formulerar satser om krig över huvud som är helt motsatta Randalls nyss citerade, men i sin generella avfattning lika tvivelaktiga. Historikerna bör förstå att "krig leder till något, att krig är bättre än trälldom, att krig är en ofrånkomlig sida av den mänskliga utvecklingen", yttrade ordföranden i American Historical Association vid årsmötet 1950. Inspirationen till denna "nynationella" tolkning av inbördeskriget ligger uppenbarligen i det andra världskriget, i tron på USA som demokratins riddare i striden mot nazismen, fascismen och den japanska imperialismen, i viss mån också i den nuvarande motsättningen mellan öst och väst. Detta står också klart för åtminstone några av de unga och intellektuellt medvetna historiker som

går på den linjen. Arthur Schlesinger jr har anklagat revisionisterna för att vara förespråkare för eftergifter, för "appeasement"; en framtida revisionistisk historiker kommer, skriver han, att hävda att USA borde ha vunnit Hitlers vänskap genom tillmötesgående och att Wallaces undfallenhetspolitik mot Ryssland representerade det sunda förnuftet.

I det senaste stora verket om inbördeskriget, det grundligaste som utarbetats (de olika delarna har tidigare anmälts i denna tidning) har Allan Nevins intagit en medlande ståndpunkt och kritiserats både av revisionister och nynationalister. Väsentligen synes dock Nevins stå på samma linje som nynationalisterna genom sitt betonande av ideologiernas eller kanske rättare de moraliska förställningarnas avgörande betydelse.

Historikernas debatt fortsätter. Inbördeskriget är en utmärkt valplats för striden mellan generationer, regioner och åskådningar. Fakta räcker till för att förse var och en av de stridande grupperna med goda vapen.

HERBERT TINGSTEN

31/7

Flottbesöket blir rysspropaganda

Den ryska pressen — i det följande utgår vi från Pravda, Komsomolskaja Pravda och Izvestija — har skildrat det ryska flottbesöket i Stockholm på ett för den kommunistiska propagandan typiskt sätt. Det säges ingenting gott om Sverige och svenskarna utom på en punkt — man påstår att den ryska flottan och de ryska sjömännen väckte frenetisk entusiasm i Sverige. "De svenska sjömännen uttryckte sin förvåning och hänförelse över den precision och djärvhet med vilken konteramiral Kotov förde de sovjetiska fartygen genom Sandhamnssundet" (att det skedde med svensk lots nämns självfallet inte). "Den djupt rörda stadsbefolkningen möter entusiastiskt gästerna, trycker deras händer, barnen överlämnar blommor." "Flickor kastar kransar i vattnet, skolpojkar släpper duvor som levande symbol för fred och vänskap mellan folken." Svenskar uttalar på förfrågan sin beundran för ryssarnas "manlighet, ridderlighet och stolthet över sitt land"; det betonas också att de ryska sjömännen visade "en hög grad av politisk medvetenhet och disciplin". Alla tidningar är vilda av förtjusning över besöket, ingen kritik an-

tyds; Dagens Nyheter får blott avge vittnesbördet att den ryska besättningen ägde förbluffande många musikaliska talanger.

Om svenska förhållanden finns alls ingenting i samband med flottbesöket. Men i andra artiklar möter samtidigt med besöket de vanliga beskrivningarna av det olidliga läget i vårt land. I ett väldigt reportage från ett kommunistmöte i Arboga talas om den stora arbetslösheten, arbetarnas låga löner, deras usla bostäder, att de inte får annat än den mest nödtorftiga skolbildning. De ryssar som ordentligt läser sina tidningar får alltså intrycket att vi lever i elände och att det ryska besöket var en av de få ljuspunkterna i vår tillvaro. Då ryssarna kommer hit uttrycker det förtryckta proletariat som påstås vara huvudmassan av befolkningen sin förtjusning; ja, även den press vars reaktionära och ryskfientliga inställning annars brännmärkes brister ut i lov och pris. Det måste gå runt i huvudet på de ryssar som med någon reflexion läser detta dravel. Att tala om besökets värde för kunskapen om och förståelsen för Sverige verkar inför de ryska skildringarna ännu dummare än förut.

Juli 6 l. 7. k.
1 ul. 2 m.
S: a 16